

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, БІЗНЕС-ОСВІТИ ТА ПРАВА

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (Історія, Правознавство)»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Ступінь освіти: бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю)

Предметна спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія)

Кваліфікація: Бакалавр. Середня освіта
(за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: Середня освіта (Історія)

Професійна кваліфікація: Вчитель історії та правознавства
закладу загальної середньої освіти

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Голова вченої ради
_____ / Є. Ю. Соболь /
(протокол №9 від «26» грудня 2022 р.)
Освітня програма вводиться в дію з
2023 р.
Ректор _____ / Є. Ю. Соболь /
(наказ №228/1-ун від «26» грудня 2022 р.)

Кропивницький–2022

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Завідувач кафедри
історії України та всесвітньої історії

к.і.н., доц. Оксана БАБАК

Гарант
історії України та всесвітньої історії

к.і.н., доц. Оксана БАБАК

Декан факультету історії,
бізнес-освіти та права

к.і.н., Лариса ФІЛОРЕТОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія, Правознавство)» з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів середньої освіти.

Розроблена робочою групою у складі:

Бабак Оксана Іванівна – керівник проектної групи (гарант), кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Токар Наталія Миколаївна – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Козир Ірина Анатоліївна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Грінченко Віктор Григорович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Вівсяна Інна Анатоліївна – кандидат історичних наук, доцент, кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Панченко Кирило Ігорович – викладач кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Мілова Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Черткова Наталія Сергіївна – завідувач лабораторії суспільно-гуманітарних та естетичних дисциплін КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського»;

Бібік Наталія Станіславівна – вчитель історії вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист КЗ «Бобринецький ліцей № 1» Бобринецької міської ради Кіровоградської області;

Підлипна Богдана Сергіївна – студентка факультету історії, бізнес-освіти та права, староста групи ІП19Б Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«Середня освіта (Історія, Правознавство)»
зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)

1 – Загальна інформація

<i>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</i>	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; факультет історії, бізнес-освіти та права; кафедра історії України та всесвітньої історії
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Бакалавр Бакалавр. Середня освіта (за предметними спеціальностями). Кваліфікація: Бакалавр. Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність: Середня освіта (Історія) Професійна кваліфікація: Вчитель історії та правознавства закладу загальної середньої освіти.
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія, Правознавство)». Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Ступінь освіти: бакалавр Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія)
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
<i>Наявність акредитації</i>	Спеціальність акредитована Акредитаційною комісією України 5 липня 2016 р., протокол № 122 (наказ МОН України від 06.07.2016 № 806). Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 р.
<i>Цикл / рівень</i>	FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
<i>Передумови</i>	Вступ на основі повної загальної середньої освіти
<i>Мова (и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	Зберігається до наступної освітньої програми та її планового оновлення. Цей термін не перевищує період акредитації.
<i>Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://www.cuspu.edu.ua

2 – Мета освітньої програми

Підготовка конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти, здатних вирішувати завдання професійної діяльності на нових засадах, з урахуванням сучасних потреб суспільства; розвиток професійних компетентностей майбутніх учителів історії та основ правознавства, впровадження інновацій у професійну діяльність, формування активної життєвої позиції, високого рівня громадянської свідомості, ціннісних орієнтацій із широким доступом до працевлаштування у закладах освіти.

3 – Характеристика програми

1.	<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</i>	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта 014.03 Середня освіта (Історія). Освітній процес у закладах вищої освіти (рівень базової середньої освіти) за предметною спеціальністю. Сучасні теоретичні засади відповідних наук (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання з предметів фаху і
----	---	---

		спеціалізації (рівень базової середньої освіти).
2.	<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має прикладний характер; структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері освіти та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни, включені в програму, орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача.
3.	<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Основною метою освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованих кадрів, які б мали глибокі міцні знання для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної історичної науки, основ правознавства, педагогіки та методики загальної середньої освіти. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку освітньої сфери, робити акцент на здобутті навичок та знань у сфері історичної та правознавчої освіти й науки, що передбачає визначену зайнятість, можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та продовження освіти		
1.	<i>Працевлаштування</i>	Працевлаштування випускників: заклади загальної середньої освіти та заклади позашкільної освіти учнівської молоді. Професійні назви робіт за національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010»: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти
2.	<i>Продовження освіти</i>	Можливість навчання за програмою другого циклу FQ-EHEA, 7 рівня EQF LLL та 7 рівня НРК.
5 – Викладання та оцінювання		
1.	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	У процесі викладання та навчання застосовуються наступні методи навчання: Студентоцентроване, особистісно-орієнтоване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, розвиваючі технології навчання. Застосовуються дистанційні та інформаційні технології навчання, методи проектування, організації, стимулювання, мотивації та контролю за ефективністю і корекції навчально-пізнавальної діяльності; виробничі методи навчання, інтегровані (універсальні) методи навчання; професійно-орієнтовані методики професійного навчання; навчальні, виховні, розвивальні освітні технології тощо. Викладання проводиться у вигляді лекцій (мультимедійних, інтерактивних), практичних, самостійної та індивідуальної роботи, консультації, навчальні та виробничі (педагогічна) практики тощо
2.	<i>Система оцінювання</i>	Комплексна система оцінювання навчальних досягнень студентів освітньої програми базується на принципах Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи та «Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка». Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та

		<p>національною шкалою оцінювання. Критерії оцінювання знань з кожної дисципліни затверджуються кафедрою і доводяться до відома студентів на першому занятті. Система оцінювання включає: поточний та підсумковий (семестровий) контроль, самоконтроль, державна атестація. Основні форми підсумкового контролю: усні та письмові екзамени та заліки, захист курсових робіт, захист звітів з навчальних польових практик та виробничої практики в школі, комплексний державний кваліфікаційний екзамен.</p> <p>Види контролю: поточний, підсумковий, Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, творча робота, презентація, портфоліо, звіт, екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.</p>
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність (ІК)		Здатність розв'язувати професійні проблеми та спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів психолого-педагогічних, історичних та правознавчих наук, характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі; застосовувати інноваційні технології в роботі, критично та творчо мислити.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність верховенства права.
	ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства. Використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
	ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 5	Здатність використовувати знання іноземної мови в світній діяльності.
	ЗК 6	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 7	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
	ЗК 9	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК 10	Здатність працювати в команді.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ПК)	ПК 1	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
	ПК 2	Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
	ПК 3	Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для

		досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією..
	ПК 4	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання, сучасні інформаційно-пошукові системи.
	ПК 5	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела.
	ПК 6	Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
	ПК 7	Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.
	ПК 8	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
	ПК 9	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
	ПК 10	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
	ПК 11	Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.
	ПК 12	Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання при викладанні історії та правознавства.
	ПК 13	Здатність застосовувати основні етапи історичного процесу навчання історії для планування та організації освітньо-виховного процесу при вивченні історії.
	ПК 14	Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом історичної науки та з основ теорії права та державних інститутів
	ПК 15	Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання історії та основ правознавства, спрямованих на розвиток здібностей учнів.
	ПК 16	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії та правознавства.
	ПК 17	Здатність володіти змістом правових інститутів

		таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право, цивільне право, трудове право, кримінальне право.
7 – Програмні результати навчання		
Знання (ПРЗ)	ПРЗ 1	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
	ПРЗ 2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
	ПРЗ 3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
	ПРЗ 4	Знати основи теорії права та державних інститутів
	ПРЗ 5	Знати зміст правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право, цивільне право, трудове право, кримінальне прав.
	ПРЗ 6	Знати методи формування історичних та правових понять і закономірностей та розуміє взаємозв'язок між ними.
	ПРЗ 7	Знати сучасні теоретичні та практичні основи навчання історії та основ правознавства в основній (базовій) середній школі.
	ПРЗ 8	Знати методика навчання історії та основ правознавства, критерії відбору, принципи структурування змісту навчальних курсів в основній (базовій) середній школі.
	ПРЗ 9	Знати норми, критерії оцінювання знань, умінь учнів та отримання від них зворотного зв'язку.
	ПРЗ 10	Знає сучасні інтерактивні методи навчання учнів; форми організації навчання та специфіку застосування новітніх освітніх технологій в основній (базовій) середній школі.
Уміння (ПРУ)	ПРУ 1	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
	ПРУ 2	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
	ПРУ 3	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
	ПРУ 4	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки
	ПРУ 5	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та

		у різних контекстах.
	ПРУ 6	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології.
	ПРУ 7	Застосовувати сучасні методики у здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
	ПРУ 8	Здатний пояснити та провести аналіз суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства.
	ПРУ 9	Здатний до ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності.
	ПРУ 10	Застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій
	ПРУ 11	Застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання історії та основ правознавства з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.
	ПРУ 12	Володіє інформаційно-комунікаційними технологіями і вміє упроваджувати їх в освітній процес.
	ПРУ 13	Виявляти особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.
Комунікація (ПРК)	ПРК 1	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
	ПРК 2	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.
	ПРК 3	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
	ПРК 4	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.
	ПРК 5	Вміти формувати комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу. Вміти ефективно працювати в команді.
Автономія і відповідальність (ПРА)	ПРА 1	Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
	ПРА 2	Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів.

	ПРА 3	Здатний створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.
8 – Ресурсне забезпечення		
<i>Кадрове забезпечення</i>	<p>Підготовка бакалавра забезпечена науково-педагогічними кадрами, які мають освіту, відповідну профілям навчальних дисциплін і систематично займаються науковою і науково-методичною діяльністю. Підготовку здійснюють доктори наук, професори та кандидати наук, доценти за профілем освітньої програми. У зв'язку із новими підходами до створення та реалізації освітньої програми розроблена стратегія підвищення кваліфікації науково- педагогічних кадрів, яка відповідає діючій нормативній базі та будується на наступних принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; – прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; – моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації 	
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	<p>Для реалізації концепції освітньої діяльності наявні усі необхідні структурні, фінансові, технічні ресурси, що відповідають діючим нормам і забезпечують проведення усіх видів навчальної та науково-дослідної роботи студентів, передбачених освітньою програмою: навчальні корпуси з лекційними аудиторіями, оснащеними мультимедійною технікою, лабораторіями, комп'ютерними класами, спортивний зал, бібліотека, соціальна інфраструктура університету, забезпечення гуртожитком, стипендіальне забезпечення, санаторій-профілакторій. Стан приміщень засвідчено санітарно- технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам.</p> <p>При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, заочної форми навчання, з особливими освітніми потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якостей освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність.</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньо-професійною програмою.</p>	
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	<p>Підготовка бакалавра за профілем концепції освітньої діяльності забезпечена навчально-методичною документацією з усіх видів навчальних занять, доступом кожного студента до бібліотечних фондів, електронних фахових журналів, електронних бібліотечних ресурсів світу і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, електронних навчальних ресурсів, наявністю навчальних лабораторій для проведення занять з усіх дисциплін як обов'язкової, так і варіативної частини освітньо-професійної програми, наявністю методичних посібників і рекомендацій для проведення практикумів і підготовки кваліфікаційної роботи. Студенти забезпечені базами проходження педагогічної практики (загальноосвітні навчальні заклади м.Кропивницький та Кіровоградської області).</p> <p>Офіційний сайт ЦДУ імені В.Винниченка (http://www.cuspu.edu.ua/);</p> <p>Продовжено угоду з компанією Microsoft щодо участі університету у MSDN Academic Alliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як: Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, Visual Studio та інші. Крім того, університет має ліцензію для внутрішнього використання на StarOffice. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються</p>	

	<p>оптоволоконною лінією. Всі навчальні комп'ютерні лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплекту сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel (R) Xeon (TM)CPU 3.00GHz 86_64.</p> <p>Для забезпечення самостійної роботи та якісної підготовки студентів зазначеної спеціальності створено навчально методичну базу електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. Велика кількість навчальних матеріалів розміщена в університетському хмарному сховищі, що надає змогу студентам користуватися електронними версіями лекцій та практичних занять з пристроїв дистанційного зв'язку. Створена та успішно функціонує система дистанційної освіти Moodle-КДПУ (moodle.kspu.kr.ua), в межах якої підготовлено всі обов'язкові навчальні курси.</p> <p>Найбільш успішним проектом (більше 10 млн. переглядів) з реалізації сучасних мультимедійних систем навчання є створення навчально-виховного середовища «Вікі ЦДПУ» на базі MediaWiki (http://wiki.kspu.kr.ua/index.php), до спільноти цього проекту вже залучено студентів усіх факультетів університету.</p> <p>Поступово наповнюється курсами система електронний архів-репозитарій Хмарка ЦДУ (https://owncloud.kspu.kr.ua/), електронна бібліотека (http://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku). Інформаційна мережа Інтернет та доступ до міжнародної наукової бази даних Web of Science (наказ МОН України No1286 від 19.09.2017 р. «Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних») допомагають студентам отримувати необхідну для навчання та провадження наукової діяльності, підвищення професійної кваліфікації інформацію, уможливають вільний доступ до навчальної та наукової інформації з різних дисциплін, що є невід'ємною складовою процесу становлення студентів як фахівців.</p> <p>Крім того, активно застосовуються такі популярні серед студентів програмні продукти для дистанційного навчання як Zoom, Google Meet, Viber, Classroom та ін. Інформаційна мережа Інтернет допомагає студентам отримувати необхідну для навчання та підвищення професійної кваліфікації інформацію, надає можливість доступу до навчального контенту з різних дисциплін, а також є невід'ємною частиною онлайн / змішаного навчання.</p>
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Передбачає можливість національної кредитної мобільності за деякими навчальними модулями, що забезпечують набуття загальних компетентностей. Обсяг одного кредиту 30 годин.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Можлива індивідуальна, за бажанням студента. Згідно «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/CUSPU_Academic_Mobility_1_0.2019.pdf).
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	У межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленневої підготовки.

Перелік компонентів освітньої програми					
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація)	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг годин	Семестр	Форма контролю
Обов'язкові освітні компоненти					
Цикл загальної підготовки					
ОК ЗП-1	Українська мова за професійним спрямуванням	4	120	2	екзамен
ОК ЗП-2	Філософія	3	90	3	екзамен
ОК ЗП-2	Іноземна мова	3	90	2	залік
ОК ЗП-4	Інформаційно-комунікаційні технології	3	90	1	залік
ОК ЗП-5	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	90	1	залік
ОК ЗП-5	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі	3	90	7	залік
ОК ЗП-7	Фізичне виховання	4	120	2	залік
	Всього	23	690		
Цикл професійної підготовки					
Дисципліни професійної підготовки					
ОК ПП-1	Психологія	4,5	135	1, 2	залік, екзамен
ОК ПП-2	Педагогіка та інклюзивна освіта	10	300	3, 4, 5	екзамен, екзамен, залік
ОК ПП-3	Вікова фізіологія та здоров'я дітей і підлітків	3	90	1	залік
ОК ПП-4	Англійська мова за професійним спрямуванням	7,5	225	4, 6, 8	Залік (4, 6), екзамен (8)
ОК ПП-5	Історія стародавнього світу	5	150	1	екзамен
ОК ПП-6	Археологія	4	120	1	екзамен
ОК ПП-7	Спеціальні історичні дисципліни (з джерелознавством)	5	150	1	екзамен
ОК ПП-8	Історія середніх віків	4,5	135	2	екзамен
ОК ПП-9	Давня і середньовічна історія України	4,5	135	2	екзамен
ОК ПП-10	Історія української культури	4	120	2	залік
ОК ПП-11	Загальна етнографія	4	120	2	залік
ОК ПП-12	Ранньомодерна всесвітня історія (до кінця XVIII ст.)	3,5	105	3	екзамен
ОК ПП-13	Ранньомодерна історія України (XVI – XVIII ст.) (англійською мовою)	4	120	3	екзамен
ОК ПП-14	Нова історія Європи і Америки (XIX ст. – 1914)	4,5	135	4	екзамен
ОК ПП-15	Історія України (XIX ст. – 1914)	4,5	135	4	екзамен
ОК ПП-16	Новітня історія Європи і Америки (1914 – 1939)	4	120	5	екзамен
ОК ПП-17	Історія України (1914 – 1939)	4	120	5	екзамен
ОК ПП-18	Методика викладання історії	3	90	6	екзамен
ОК ПП-19	Історія України (1939 – 2023)	4	120	6	екзамен
ОК ПП-20	Новітня історія Європи і Америки	4	120	6	екзамен

	(1939 – 2023)				
ОК ПП-21	Нова і новітня історія Азії і Африки	4,5	135	7	екзамен
ОК ПП-22	Теорія держави і права	4	120	4	екзамен
ОК ПП-23	Конституційне право	3	90	5	екзамен
ОК ПП-24	Цивільне право	3	90	5	екзамен
ОК ПП-25	Трудове право	3	90	6	екзамен
ОК ПП-26	Методика навчання правознавства	4	120	7	екзамен
ОК ПП-27	Адміністративне право	3	90	8	екзамен
ОК ПП-28	Кримінальне право	3	90	8	екзамен
ОК ПП-29	Оглядові лекції до ДА: психологія –4 год., педагогіка – 4 год., фах – 16 год.	1,5	45	8	
Всього		120,5	3615		
Курсові роботи					
ОК КР-1	Курсова робота з історії / правознавства	1,5	45	6	д. залік
ОК КР-2	Курсова робота з методики викладання історії / правознавства	1,5	45	8	д. залік
Всього		3	90		
Практична підготовка					
Виробнича практика					
ОК ПРП-1	-педагогічна у закладах загальної середньої освіти	18	540	7, 8	д. залік
Навчальна практика					
ОК ПРП-2	-пропедевтична з психології	1,5	45	3	залік
ОК ПРП-3	-пропедевтична з педагогіки	1,5	45	5	залік
ОК ПРП-4	-пропедевтична з фаху	1,5	45	6	залік
ОК ПРП-5	-археологічна	5	150	3	залік
ОК ПРП-6	-практикум «Шкільний курс історії»	3	90	7	д. залік
Всього		30,5	915		
Вибіркові освітні компоненти					
ВК	дисципліни з каталогу	12	360	3	залік
ВК	дисципліни з каталогу	12	360	4	залік
ВК	дисципліни з каталогу	12	360	5	залік
ВК	дисципліни з каталогу	12	360	6	залік
ВК	дисципліни з каталогу	6	180	7	залік
ВК	дисципліни з каталогу	6	180		залік
Всього		60	1800		
Всього за циклом		214	6420		
Атестація					
А-1	Кваліфікаційний екзамен з психології, педагогіки та методик викладання історії та правознавства	1,5	45		
А-2	Кваліфікаційний екзамен з історії та правознавства	1,5	45		
Всього		3	90		
Разом теоретичної підготовки		209,5	6285		
Разом практичної підготовки		30,5	915		
Разом теоретичної та практичної частини		240	7200		
Нормативна частина		180	5400		
Вибіркова частина		60	1800		

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

Офіційні документи:

1. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон «Про освіту» - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. К.: Видавництво «Соцінформ», 2010.
4. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджений наказом МОНУ від 21.11.2019 р. № 1460.
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ МОНУ від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу МОНУ від 30.04.2020 № 584).
7. Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм».
8. Лист МОНУ від 28.04.2017 № 1/9-239 «Зразок освітньо-професійної програми для першого та другого рівнів вищої освіти».
9. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

Корисні посилання:

10. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
11. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>. 1
12. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
13. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
14. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempusoffice.pdf];
15. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
16. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf. 1
17. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf

Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми

Навчальні дисципліни	ІК	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ПК 1	ПК 2	ПК 3	ПК 4	ПК 5	ПК 6	ПК 7	ПК 8	ПК 9	ПК 10	ПК 11	ПК 12	ПК 13	ПК 14	ПК 15	ПК 16	ПК 17	
ОК ЗП-1	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+				+	+										
ОК ЗП-2	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+		+		+							+	
ОК ЗП-3	+	+		+		+	+	+	+		+				+														
ОК ЗП-4	+	+		+		+	+	+	+		+				+														
ОК ЗП-5	+	+		+	+	+	+		+		+				+		+	+			+		+	+					
ОК ЗП-6	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+					+		+	+	+		+	+	+	+	+
ОК ЗП-7	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+																		
ОК ЗП-8	+	+	+		+			+	+	+	+																		
ОК ПП-1	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+				+		+		+				+		
ОК ПП-2	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+								+		+		+	+			+	+	
ОК ПП-3	+	+	+	+	+			+	+	+	+																		
ОК ПП-4	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		
ОК ПП-5	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+							
ОК ПП-6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							
ОК ПП-7	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+			+					
ОК ПП-8	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+		+		+					
ОК ПП-9	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ОК ПП-10	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			
ОК ПП-11	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+			
ОК ПП-12	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+			
ОК ПП-13	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			
ОК ПП-14	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			
ОК ПП-15	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+			
ОК ПП-16	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+	+			+						+	+	+	+	
ОК ПП-17	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			
ОК ПП-18	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+			

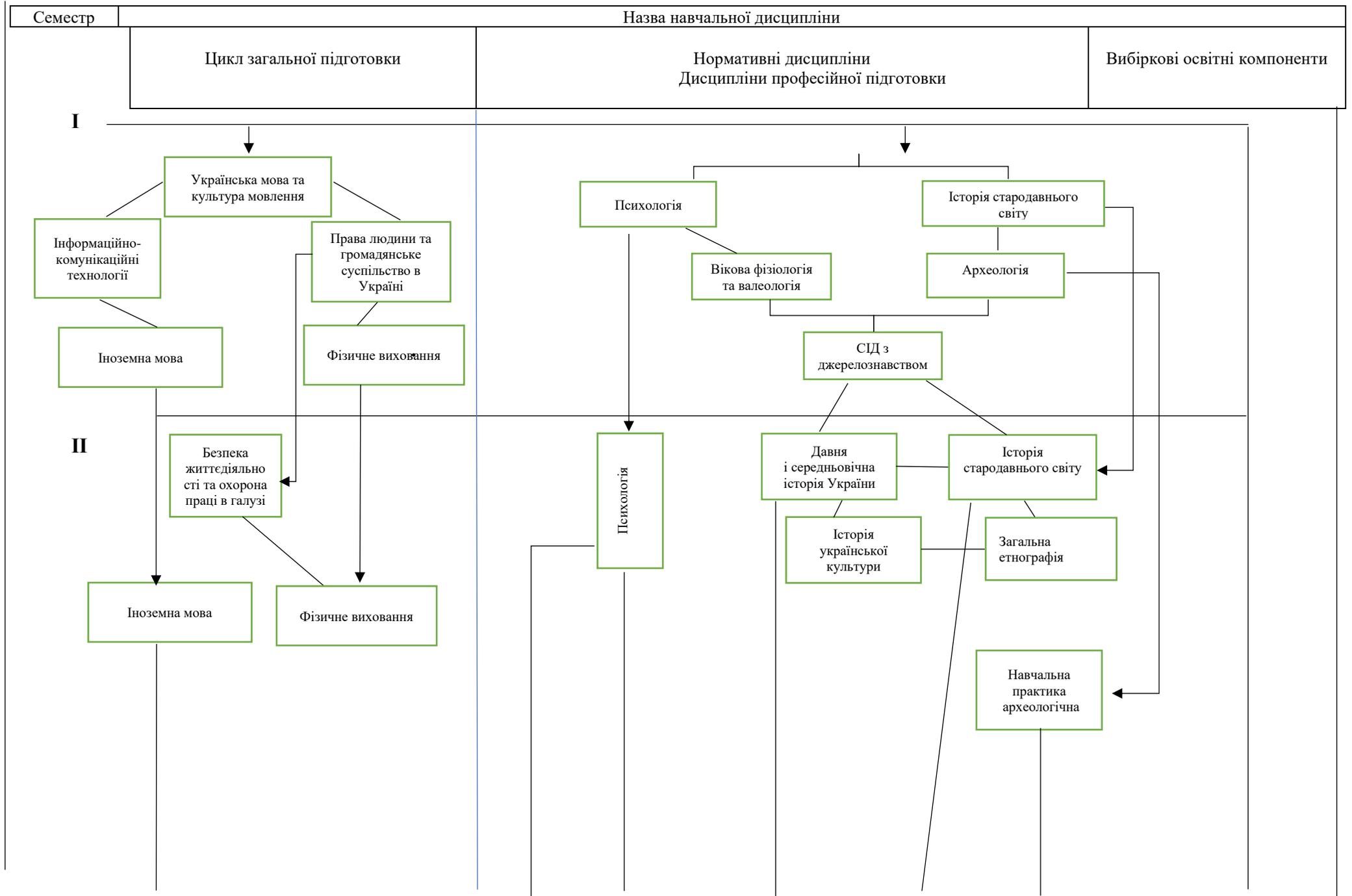

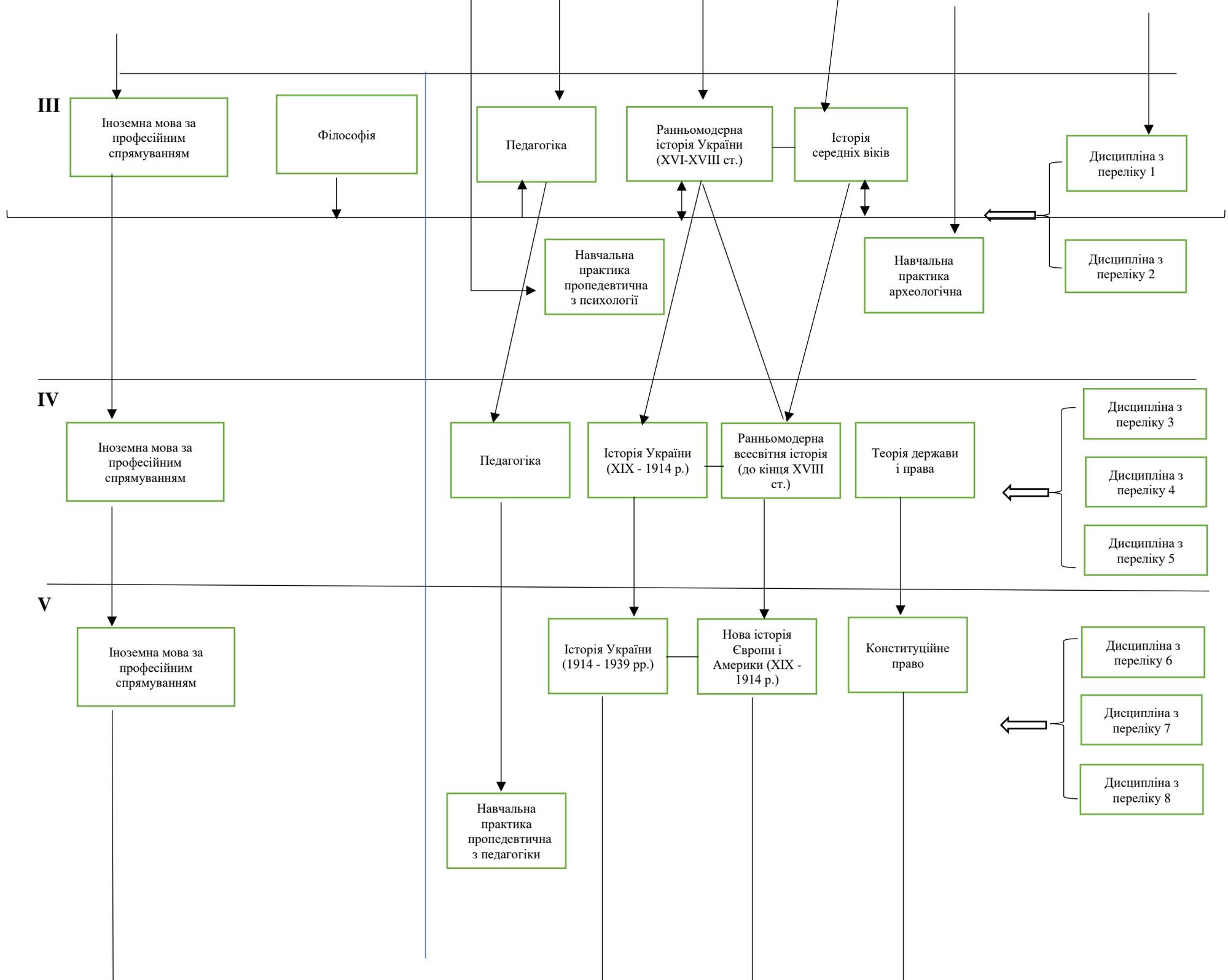
Матриця забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами освітньої програми

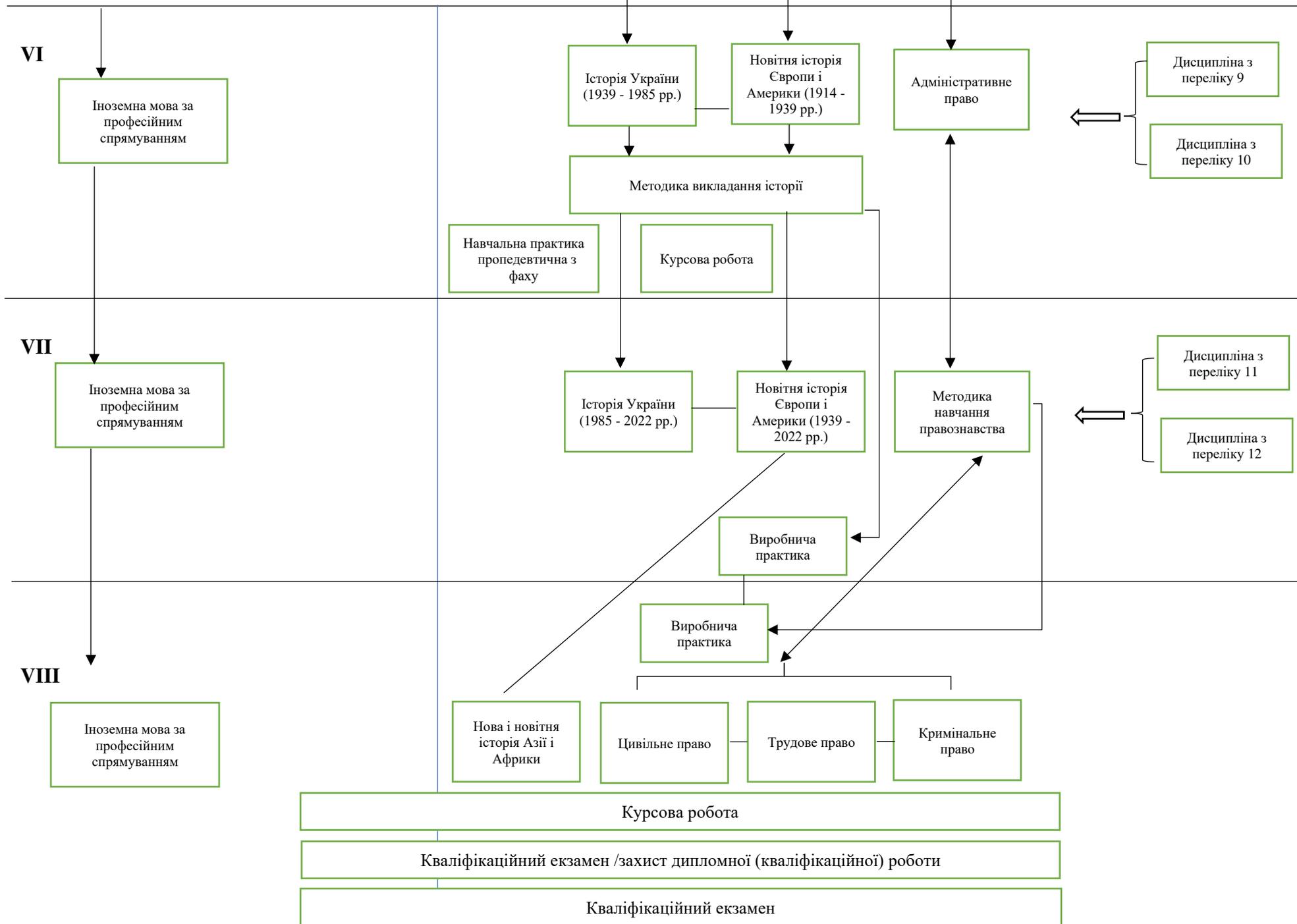
Навчальні дисципліни	ПРЗ 1	ПРЗ 2	ПРЗ 3	ПРЗ 4	ПРЗ 5	ПРЗ 6	ПРЗ 7	ПРЗ 8	ПРЗ 9	ПРЗ 10	ПРУ 1	ПРУ 2	ПРУ 3	ПРУ 4	ПРУ 5	ПРУ 6	ПРУ 7	ПРУ 8	ПРУ 9	ПРУ 10	ПРУ 11	ПРУ 12	ПРУ 13	ПРК 1	ПРК 2	ПРК 3	ПРК 4	ПРК 5	ПРА 1	ПРА 2	ПРА 3	
ОК ЗП-1	+	+							+	+	+	+				+		+	+			+				+		+	+	+	+	
ОК ЗП-2	+	+				+			+	+	+		+						+				+		+	+	+		+	+	+	+
ОК ЗП-3		+							+	+			+	+		+							+			+	+	+		+	+	+
ОК ЗП-4		+							+	+			+	+		+							+				+	+	+	+	+	+
ОК ЗП-5							+	+	+	+			+	+		+	+					+	+			+	+	+		+	+	+
ОК ЗП-6	+	+	+	+	+	+			+	+	+		+	+				+		+			+			+	+	+		+	+	+
ОК ЗП-7									+					+						+			+			+	+		+	+	+	+
ОК ЗП-8									+					+		+				+			+		+	+		+	+	+	+	+
ОК ПП-1							+	+	+	+			+	+			+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-2							+	+	+	+			+	+			+		+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-3									+	+										+			+	+				+	+	+	+	+
ОК ПП-4	+	+	+						+	+	+		+	+	+	+	+	+					+				+	+	+	+	+	+
ОК ПП-5	+	+					+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-6	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+	+						+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-7	+		+						+		+	+	+	+			+	+	+				+				+	+	+	+	+	+
ОК ПП-8	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+			+		+			+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-9	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+				+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-10	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+				+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-11	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+				+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-12	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+				+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-13	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+				+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-14	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+				+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-15	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+	+				+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-16	+		+			+	+	+	+	+			+	+		+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-17	+	+	+			+			+		+	+	+	+	+	+		+					+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-18	+	+	+						+		+	+	+	+	+			+					+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-19	+	+	+						+		+	+	+	+	+	+		+					+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-20	+	+	+						+		+	+	+	+	+			+					+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-21	+	+	+						+		+	+	+	+									+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-22		+	+	+	+	+			+		+												+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-23				+	+	+			+														+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-24				+	+	+			+														+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-25				+	+	+	+	+	+	+								+		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-26				+	+				+	+																+	+	+	+	+	+	+
ОК ПП-27				+	+				+	+																+	+	+	+	+	+	+

OK ПП-28				+	+				+	+														+			+	+	+	+	
OK КР-1	+	+	+						+		+	+	+	+		+			+				+		+	+		+	+	+	
OK КР-2						+	+	+		+	+					+	+		+			+	+		+	+	+		+	+	+
OK ПРП-1						+	+	+		+	+					+	+		+			+	+		+	+	+		+	+	+
OK ПРП-2							+		+	+						+	+		+		+	+		+		+	+	+	+	+	+
OK ПРП-3						+	+	+		+	+					+	+		+			+	+		+	+	+		+	+	+
OK ПРП-4	+										+	+		+							+						+	+	+	+	+
OK ПРП-5	+	+		+																							+	+			
OK ПРП-6	+	+		+		+	+	+	+	+															+	+	+	+	+		

**Структурно-логічна схема ОПШ «Середня освіта (Історія)»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)**

ВІДГУК – РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Історія, Правознавство)»
підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі
Спеціальності 014.Середня освіта, Предметна спеціальність: 014.03 Середня
освіта (Історія), Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка**

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія, Правознавство)» з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) відповідає вимогам та викликам сучасності у підготовці вчителя Нової української школи.

Програма націлена на формування компетентностей, які стануть визначальними у професійної діяльності вчителів історії та правознавства закладів загальної середньої освіти та закладів фахової передвищої освіти.

При підготовці фахівців за пропонованою програмою були враховані зміни сучасного періоду, закладені принципи нових підходів до вищої освіти. Освітньо-професійна програма переорієнтована на збільшення практичної підготовки бакалавра.

Суттєвою перевагою програми є використання комплексної системи оцінювання навчальних досягнень студентів, яка базується на принципах Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи. Також варто відмітити високий кваліфікаційний рівень викладачів, які будуть здійснювати безпосередню реалізацію програми та високий рівень матеріально-технічного забезпечення закладу вищої освіти, в якому здійснюватиметься підготовка бакалаврів.

Програма цілком відповідає принципам Нової української школи та ключовим ідеям реформування системи освіти. Професійно реалізовано компетентнісний підхід, враховано формування наскрізних змістових ліній та міжпредметної інтеграції. Структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання.

Компоненти освітньої програми підбрано логічно, органічно і методично грамотно. Це дозволить «озброїти» студентів необхідним багажем теоретичних знань, практичних вмінь, навичок та сприятиме формуванню емпатії. Досить позитивним є той факт, що значна увага приділена вивченню іноземної мови, в тому числі на

професійному рівні, що суттєво розширить поле самоосвітньої та наукової діяльності майбутніх педагогів. Запропоновані до вивчення дисципліни стануть передумовою того, що майбутні учителі матимуть готовність формувати у здобувачів загальної середньої освіти геопросторове, історико-хронологічне, критичне та системне мислення, як це і визначено Державним стандартом базової середньої освіти (освітня галузь громадянська та історична).

Дана ОПП є важливою для підготовки педагогічних кадрів у регіоні. Вона має запит на ринку праці освітніх послуг. Результатом її реалізації буде підготовка сучасних, компетентних, творчих вчителів, які зможуть вивести Нову українську школу, а відтак і українське суспільство, на якісно новий рівень.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія, Правознавство)» з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) рекомендується до реалізації в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Завідувач науково-методичної лабораторії
суспільно-гуманітарних та естетичних дисциплін
комунального закладу «Кіровоградський обласний
інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»

Наталія ЧЕРТКОВА

Підпис Наталії Черткової за свідченням

Директор
Інституту Дмитрук
29.03.2023